

Skadefelling

NOAH vil igjen oppfordre kommunene og fylkesmennene om å være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling, og legge vekt på blant annet fredningsprinsippet i viltloven om at alt vilt er fredet som ikke er uttrykkelig tillatt felt. NOAH viser også til retningslinjene til forskrift om felling av skadegjørende vilt hvor det blant annet står at «felling av skadegjørende vilt skal være ett av flere virkemiddel for å hindre eller begrense skader. Det er likevel et ufravikelig prinsipp at forskriften ikke praktiseres slik at det medfører en uthuling av lovens fredningsprinsipp.»

Forskrift om felling av skadegjørende vilt åpner for at det kan gis fellingstillatelse på blant annet mordyr i yngletid. NOAH mener dette er svært uheldig og ønsker å minne om forvaltningsprinsippet i naturmangfoldloven §15 første ledd som stadfester at «[u]nødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi skal unngås. Likeledes skal unødig jaging av viltlevende dyr unngås.»

Videre er det et uttrykkelig forbud mot å «hensette dyr i hjelpeløs tilstand» i dyrevelferdloven § 14 bokstav b.

Forskrift om felling av skadegjørende vilt åpner for å ta liv av dyr i yngletiden, og medfører dermed store og omfattende dyretragedier hvert år. Dyreunger hensettes i hjelpeløs tilstand og overlates til å dø av sult eller bli lettere utsatt for farer når foreldredyr felles. Ofte er slik felling kun begrunnet i dyrenes naturlige adferd og næringssøk.

Forskrift om felling av skadegjørende vilt stiller krav om at skade skal ha skjedd i inneværende sesong og være av et omfang som er av vesentlig økonomisk betydning for den skadelidte. Det er også et krav at den skadelidte i rimelig utstrekning skal ha gjennomført tiltak for å begrense eller hindre skade. I forhold til predasjon må det foreligge dokumentasjon på predasjon av næringsmessig verdi, i tillegg til at predasjonen må ha et omfang som vesentlig reduserer andre arters reproduksjon. Også her er det krav om forebyggende tiltak.

Artsutrydding og tap av biologisk mangfold er ansett som en global trussel på linje med klimaendringer. 23,3 % av pattedyrene og 19,8 % av fuglene i Norge er truet, og stadig flere arter føyes til den nasjonale rødlista. Ny forskrift om skadefelling lar vente på seg i Miljødirektoratet. NOAH er bekymret for følgene av en utdatert skadefellingsforskrift som er i utakt med annet lovverk, og som blant annet har 13 rødlista arter på sin artsliste. Vi ber om at det legges vekt på naturmangfoldloven og dyrevelferdsloven, både i forhold til artsvern og dyrevvern, slik at viltlevende dyr kan få det vern som lovverket er ment å gi dem.

Spesielt om enkelte arter

Spesielt om hjortedyr

NOAH oppfordrer til toleranse for hjortedyr og forståelse for deres vanskelige situasjon etter en hard vinter, og ber om at det unngås å gi fellingstillatelse på dyr som trekker

mot næringseiendommer, hager og kirkegårder for å søke etter mat. Når mattilgangen bedrer seg, og i forbindelse med yngletiden som nærmer seg, vil normalt dyrene trekke bort. I forhold til hjortedyr som beiter på kirkegårder har det vist seg at oppsetting av gjerde med elektriske tråder er det eneste som gir varig effekt. Dette er blant annet blitt gjort på Florø kirkegård. Tidligere ble det gitt en rekke fellingstillatelser på hjort som beitet på kirkegården, uten at det hadde noen effekt – nye dyr kom stadig til og nye fellingstillatelser ble gitt. Med gjerdet, som knapt er synlig og som er blitt møtt med bare positive reaksjoner fra publikum, holdes hjortene unna kirkegården. Mer info om effekten av hjortegjerde i denne artikkelen: <http://www.hjortesenteret.no/index.php>

Vi oppfordrer også til forståelse for elgkuer som forsvarer kalvene sine. I stedet for å tildele fellingsløyver på dyr når de viser naturlig forsvarsadferd, bør folk informeres om hvordan de bør oppføre seg i møte med ville dyr. Når folk går tett inn på dyrene for å se på dem eller fotografere, og på den måten fremprovoserer en naturlig forsvarsadferd, bør det vises forståelse for dyrene i stedet for å sende ut viltnemda for å skyte dem. Gjennom opplysning kan viltforvaltningen bidra til kunnskap om hvordan folk bør forholde seg i møte med ville dyr for å unngå å skremme og fremprovosere forsvarsadferd.

Mennesker påfører ville dyr store lidelser med blant annet vår trafikk som mange steder går gjennom dyrenes leveområder og krysser deres trekkruiter. Utbygging av boligfelt og hyttefelt i naturområder øker konfliktnivået med dyrelivet, og ender altfor ofte med at dyrene skytes.

Spesielt om fugler

NOAH oppfordrer kommunene til å være restriktive med skadefellingstillatelser til fugler som utøver normale næringssøk som noen ganger går på bekostning av menneskelige interesser. Økonomiske tap bør i større grad forebygges, for å unngå en stadig, årlig nedskyting av hekkende fugler. Vi oppfordrer kommuner som ikke har friområder for fugl, om å opprette dette. Dette kan bidra til at tiltak som skremming får en bedre effekt – fuglene trenger alternative områder som vil fremstå som mer tiltrekkende enn områdene der skremming foregår. Der fugler blir vant med skremmel, har noen også innført bytteordninger av slikt utstyr mellom de ulike jordbrukene.

Vi minner også om at skadefellingsforskriften understreker at en viss skade må påregnes og tolereres, og at det ikke er forskriftens intensjon å tillate avliving av arter ved ethvert skadenivå. Dette gjelder også en rekke fuglearter som hvert år søkes skadefelt av grunner som støy, tilgrising, tilnærming, småskader på eiendom eller andre typiske «irritasjonsmomenter». Forskriften stiller krav til skade av vesentlig økonomisk betydning inneværende sesong, og kan derfor heller ikke brukes som et forebyggende tiltak i frykt for økonomisk tap eller fordi de er «til plage» for noen.

Også når det gjelder fugler bør kommunen gå ut med informasjon om hvordan man skal opptre ovenfor ville fugler som ønsker å beskytte sine unger i yngletiden, av respekt for fuglene og for å forebygge eventuell frykt. Måker og svaner har etter NOAHs erfaring blitt ekstra utsatt for hets og ulovlige handlinger, og også offer for skadefelling, på grunn av normal og nødvendig forsvar av ungene. Flere måkearter er også rødlistet.

Konklusjon

Vi oppfordrer kommuner og fylkesmenn om å holde igjen skadefellingsløyver, og i stedet stille krav om forebyggende tiltak for å begrense eller avverge skade, og bevisstgjøre folk i forhold til møte med ville dyr. På den måten kan det skapes mer aksept for dyrenes naturlige adferd, næringssøk og beskyttelse av unger.

Vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter